

עפ 288/24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 288/24

לפני:

כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופט יחיאל כשר
כבוד השופטת רות רונן

המערער:
נגד

פלוני

המשיבה:

מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר
שבע מיום 22.11.2023 בתפ"ח 60103-06-22
שניתן על ידי כבוד השופטים גילת שלו, איתי
ברסלר-גונן ו-פאני גילת כהן
כ"ז תשרי תשפ"ו (19.10.2025)
עו"ד נועם בונדר
עו"ד יצחק פרדמן
עו"ד רות זילברפרב
עו"ס סיון קוריס

תאריך הישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:
בשם נפגע העבירה:
בשם שירות המבחן:

פסק-דין

השופט עופר גרוסקופף:

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת גילת שלו, כב' השופט איתי ברסלר-גונן וכב' השופטת פאני גילת כהן) מיום 22.11.2023 בתפ"ח 60103-06-22, בגדרו נגזרו על המערער העונשים הבאים: 10 שנות מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור בתוך 3 שנים כל עבירת מין; ותשלום פיצוי כספי בסך של 100,000 ש"ח למתלונן. בערעור שלפנינו משיג המערער אך על חומרת רכיב המאסר בפועל שהושת עליו.

רקע וכתב האישום המתוקן

1. ביום 31.1.2023 הורשע המערער על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן (להלן: כתב האישום), וזאת במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמות לעניין העונש. במסגרת הסדר הטיעון הודה המערער בכך שלפני כ-14 שנה ביצע עבירות מין קשות וחמורות, באחינו, שבאותה עת היה קטין רך בשנים, כבן 8 שנים בלבד (להלן: המתלון); המעשים הנוראים בהם הודה המערער בוצעו בביתו ובחדרו של המתלון, וזאת בשני אירועים שונים שהתרחשו במרחק של יומיים זה מזה. מעשים אלו מצויים ברף העליון - הבלתי נתפס - של עבירות המין, ותחושת הסלידה והגינוי מהם - גם בהינתן מרחק השנים - הינה חריפה במיוחד.

2. וזהו תיאור המעשים בהם הודה המערער: בהיותו כבן 23 שירת המערער בבסיס צבאי בסמוך לבית משפחתו של המתלון (להלן: הבית), ונהג להתארח וללון בבית מעת לעת. על פי המתואר בכתב האישום, במועד שאינו ידוע למשיבה (להלן: המדינה), אך התרחש ביום שישי או בסמוך לכך, מספר חודשים לפני יום 21.12.2011, נשארו המערער והמתלון בבית לבדם. המערער ישב בשירותים וביקש מהמתלון להביא לונייר טואלט. בהגיעו לשירותים, הושיט המתלון את נייר הטואלט למערער דרך הדלת, אשר היתה פתוחה מעט. בתגובה, המערער אחז בידו של המתלון ומשך אותו אל תוך חדר השירותים. המערער סגר ונעל את הדלת, והושיב את המתלון על ברכיו, ליטף את גופו ונשק לו בצוואר - כל זאת בעוד המערער עירום. בהמשך לכך, המערער קם והרטיב את איבר מינו במים, הוריד את תחתוניו של המתלון, ישב בחזרה על האסלה והושיב את המתלון עליו, וביצע בו מעשה סדום בכך שהחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של המתלון. המתלון, אשר חש בכאב חזק בעקבות כך, ביקש מהמערער שיפסיק. בתגובה, ועל מנת שישתוק, המערער שם את ידו על פיו של המתלון. המתלון ניסה להיחלץ מאחיזת המערער, אך הלה הוריד את המתלון על ברכיו לרצפה, אחז בכתפיו וביצע בו מעשה סדום בכך שהחדיר את איבר מינו לפיו של המתלון, עד שהגיע לסיפוקו. המתלון, בתגובה, הקיא על המערער; והמערער הוציא אותו מהחדר והתקלח. המתלון סבל בעקבות האמור מכאבים עזים בפי הטבעת, ובעודו שוכב בחדרו לאחר האמור, המערער הגיע ואמר לו שהוריו לא אמורים לדעת מה קרה. המתלון חש שלא בטוב מספר ימים.

יומיים לאחר מכן, ביום ראשון או בסמוך לכך, בשעות הבוקר, המתלון עדיין חש שלא בטוב, ולפיכך נותר בבית ולא הלך לבית הספר. גם המערער היה בבית, ושניהם נשארו שוב לבדם. המתלון ישן במיטתו על בטנו כאשר הוא לבוש בתחתונים בלבד. המערער התקרב אל המתלון, ליטף את גבו וישבנו, סובב אותו על גבו, חיבק אותו, נגע באיבר מינו ונישק אותו בצווארו. במהלך האמור הפשיט המערער את המתלון מתחתוניו. בהמשך לכך, הפך המערער את המתלון חזרה על בטנו וביצע בו מעשה סדום בכך שהחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של המתלון, עד שהגיע לסיפוקו בתוך פי הטבעת של המתלון, אשר חש בכאבים.

3. בגין האמור הורשע המערער, כאמור במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות מין במשפחה (מעשי סדום) - מספר עבירות לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 347(ב) ובנסיבות סעיף 345(ב)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

הערה: במסגרת תיקון לחוק העונשין (חוק העונשין (תיקון מס' 152), התשפ"ה-2025) (להלן: תיקון 152), שנכנס לתוקפו לאחר מתן פסק הדין קמא, בוצעו שינויים מסוימים בהגדרת עבירות המין, במסגרתם שונה המונח "הבועל אישה" ל-"החודר לגוף של אישה או גבר" (הכולל גם את האיסור על "העושה מעשה סדום באדם"). שינוי זה בהגדרת עבירות מין נועד, בין היתר, להרחיב את תחולת עבירת האינוס (שאסרה על בעילת אישה בנסיבות המפורטות בסעיף הנוגעות להסכמתה החופשית), ובכלל זה להחילה גם כלפי גברים. נוכח שינוי זה בוטל סעיף 347 לחוק העונשין, שאסר בין היתר על ביצוע מעשה סדום, והרשעה על פיו הומרה בהרשעה לפי סעיף 345 או סעיף 346 לחוק העונשין, לפי העניין. לאור שינויים אלה, ובשים לב להוראת המעבר שבסעיף 24 לתיקון 152, יש לראות את הרשעת המערער כהרשעה במספר עבירות לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין, בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק.

4. בהמשך להרשעת המערער, ולבקשת הצדדים, הוגשו לבית המשפט קמא תסקיר נפגע עבירה בעניינו של המתלונן (להלן: תסקיר נפגע העבירה) ותסקיר שירות מבחן בעניינו של המערער (להלן: תסקיר שירות המבחן). אשר לתסקיר נפגע העבירה, מפאת צנעת הפרט יצוין בתמצית כי הוא מלמד על הנזקים הקשים הקשים שנגרמו למתלונן, המלווים אותו גם כיום והמשפיעים על תחומי חייו השונים. זאת, בין היתר, מפאת העובדה שהמתלונן נפגע על ידי אדם הקרוב אליו, אשר נתפס בעינו כאדם מיטיב ומגן; ומאחר שהמתלונן שמר על המעשים בסוד לאורך השנים, בשל תחושות של בושה ופחד שליוו אותו, ומהחשש לפגיעה ביחסים המשפחתיים.

אשר לתסקיר שירות המבחן, במסגרתו נסקרו קורות חייו של המערער, רקעו המשפחתי והתפתחותו המינית. בין היתר, שירות המבחן ציין כי המערער לא הצליח להעמיק בהתייחסותו לעבירות שביצע ולבחון את הלך חשיבתו ומניעיו, הגם שהוא מסר כי הוא מבין שעשה טעות נוראה והוא מצטער עליה. עוד צוין, כי המערער מעוניין להשתלב בטיפול וכי הוא חושש לבצע בעתיד עבירות דומות. ואכן, שירות המבחן התרשם, בין השאר, כי המערער מבטא עיוותי חשיבה שמאפיינים עברייני מין. נוכח זאת, ולאחר שנשקלו גם נסיבות שעומדות לטובת המערער, כגון היעדר עבר פלילי ודפוסי עבריינות, הומלץ להשית על המערער ענישה מוחשית שתחדד לו את חומרת מעשיו, וכן לבחון את התאמתו לטיפול ייעודי לעברייני מין במסגרת המאסר.

עיקרי גזר דינו של בית המשפט קמא

5. לאחר שנשמעו טענות הצדדים ביחס לעונש, ביום 22.11.2023 ניתן גזר דינו של בית המשפט קמא (להלן: גזר הדין). במסגרתו, עמד בית המשפט על חומרתן הרבה של עבירות מין הנעשות במשפחה, ובפרט נגד קטינים, ועל הערכים המוגנים העומדים בבסיסן; והבהיר, על רקע זאת, כי מעשיו של המערער חמורים במיוחד – שכן מדובר בביצוע מספר עבירות של מעשה סדום בקטין צעיר מאוד; שבוצעו בביתו ובחדרו, בהם הוא אמור להרגיש מוגן ובטוח; ועל ידי דודו של המתלונן (אחי אימו), שבו המתלונן ומשפחתו שמו את מבטחם ואמונם, והוא ניצל אמונו זה. עוד התייחס בית המשפט קמא לפער הגילים המשמעותי שבין המערער לבין המתלונן; ולכך שהמערער לא חש חרטה על מעשיו בזמן אמת. כך, לאחר שהמתלונן הקיא כתוצאה מהמעשים, המערער אמר לו שלא יגיד להוריו; ולאחר שהמתלונן נשאר בבית מאחר שחש ברע, המערער ביצע בו מעשה סדום פעם נוספת. עוד נתן בית המשפט קמא משקל לנזק הרב שנגרם למתלונן, תוך שצוין כי חלק משמעותי מהפגיעה בו, נובע מכך שהוא שמר את האירועים בסוד, במשך שנים ארוכות, וזאת בין היתר מתוך רצון לשמור על שלמות המשפחה, מה שהוביל לכך שהוא לא קיבל טיפול מותאם לאורך השנים. לצד זאת, נדחתה טענת המערער לפיה גילו בעת ביצוע העבירות פגם ביכולתו להבין את מעשיו. בהתאם לאמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול המעשים יעמוד על בין 9 ל-13 שנות מאסר בפועל.

אשר למיקום המערער במתחם העונש ההולם, בית המשפט קמא ציין כשיקולים לקולא את גילו הצעיר של המערער בעת שביצע את העבירות; חלוף הזמן מעת ביצוען, במהלכו המערער תפקד באופן נורמטיבי; נסיבותיו האישיות; הודאתו בשלב המוקדם של ההליך (ובכך ייתר את העדת המתלונן וחסך פגיעה נוספת בו); והבעת הצער והחרטה מצידו על מעשיו. לעומת זאת, כשיקולים לחומרא, בית המשפט קמא התייחס לאמור בתסקיר שירות המבחן, ובכלל זה להתרשמות שירות המבחן מקיומם של מוקדי סיכון רבים מצד המערער גם בהיבט המיני. בשקלול האמור, ובשים לב לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים, בית המשפט סבר כי היה מקום למקם את המערער קרוב לאמצע מתחם העונש ההולם שקבע. ואולם, נוכח עמדת המדינה והודאתו המיידית של המערער במעשיו, הוחלט למקמו בחלקו התחתון של המתחם (הגם שלא בתחתיתו ממש). לאור האמור, נגזרו על המערער 10 שנות מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור בתוך שלוש שנים כל עבירת מין; ותשלום פיצוי כספי בסך של 100,000 ש"ח למתלונן.

הערעור שלפנינו מתייחס לחומרת רכיב עונש המאסר בפועל בלבד.

הערעור דנן

6. בנימוקי הערעור מלין המערער הן עלמתחם העונש ההולם והן על מיקומו במתחם. אשר למתחם

העונש ההולם, המערער גורס, בין השאר, כי מדובר במתחם מחמיר, שאינו הולם את מדיניות הענישה הנוהגת. בתוך כך, נטען כי היה מקום להביא כשיקול לטובתו את פרק הזמן הארוך במיוחד שחלף מאז ביצוע העבירות, ובפרט בהינתן שבאותה עת המערער היה אדם צעיר מאוד, והוא לא ביצע מאז כל עבירה נוספת. אשר למיקום המערער במתחם, נטען כי בית המשפט קמא שגה בכך שלא מיקם אותו בתחתית המתחם ממש. זאת, מאחר שהמערער נעדר עבר פלילי; הודה בהזדמנות הראשונה; לאור נסיבות חייו האישיות המורכבות; ולאור השיקולים האמורים לעיל (לעניין פרק הזמן שחלף ולעניין גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות), אשר לשיטת המערער אף מצדיקים סטייה לקולא מהמתחם. עוד מלין המערער, בין היתר, על כך שבית המשפט קמא סטה לחומרא, וללא נימוק, מהעמדה העונשית שהציגה המדינה, לפיה יש למקמו בתחתית המתחם שייקבע. לבסוף, ובהתייחס לשיקולי ההרתעה, גורס המערער כי בית המשפט קמא לא הסביר באופן הולם את השיקולים שנבחנו על ידו; וכי ממילא כלל לא היה מקום לתת להם משקל בגזר הדין. בכלל זאת, נטען כי אין טעם בהרתעת היחיד בעניינו, שעה שהמערער לא ביצע כל עבירה פלילית בפרק הזמן שחלף מביצוע העבירות נשוא כתב האישום; וכי יעילות ההחמרה בענישה כגורם המרתיע את הרבים, בעבירות הנעשות מתוך אימפולסיביות, כגון עבירות מין, מוטלת בספק.

7. לקראת הדיון בערעור, הוגשו לעיונו תסקירים משלימים מטעם שירות המבחן, מהם עולה, בין היתר, כי המערער משולב כיום במדרשה ובמסגרת חינוך; כי הוא מודה בעבירות המיוחסות לו ולוקח עליהן אחריות; וכי הערכת מסכנותו המינית הועמדה על רמה בינונית-נמוכה. בהיבט הטיפול, נמסר כי המערער משתף פעולה עם גורמי הטיפול. עוד מסר שירות המבחן, כי המערער טרם החל בתשלומי הפיצוי הכספי שנפסקו בגזר הדין.

8. ביום 19.10.2025 התקיים לפנינו דיון בערעור, במהלכו חזר בא-כוח המערער על עיקרי טיעונו שהועלו בכתב, והדגיש, בכלל זה, כי לגילו הצעיר של המערער בעת ביצוע העבירות, ולחלוף הזמן, אמורה להיות השלכה על ענישתו. לכל הפחות, כך נטען, יש להקל בעונש שהושת על המערער ולמקמו בתחתית מתחם העונש ההולם (9 שנות מאסר). עוד צוין, כי בשל קשיים כלכליים המערער טרם שילם את הפיצוי למתלון. מנגד, בא-כוח המדינה סבר כי אין הצדקה להתערבות בגזר הדין, וזאת, בעיקרו של דבר, נוכח אכזריותם הרבה של מעשי המערער; ובהינתן הנזקים שמעשים אלה גרמו למתלון. עוד נטען, כי המדינה לא עתרה למיקום המערער בתחתית מתחם העונש ממש, אלא כוונתה הייתה כי יש למקם את המערער בחלק התחתון של המתחם, כפי שאכן נעשה.

במהלך הדיון שמענו אף את נציגת שירות המבחן למבוגרים, שציינה, בין היתר, כי מסוכנות המערער בעת הזו מוערכת ברמה בינונית-נמוכה; ואת בא-כוח המתלון, שעמדה בקצרה על הקשיים שחווה המתלון (בעבר ובהווה) בעקבות מעשי המערער. עוד מסרה בא-כוח המתלון לעיונו מכתב שכתב המתלון, בו פירט את הדברים שביקש להביא לפנינו.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעור ושמעתי את טענות הצדדים בעל פה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, ויש להותיר את העונש שקבע בית המשפט קמא על כנו; וכך אמליץ לחברי ולחברתי כי נעשה.

10. כידוע, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונשים שהושתו על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או כאשר הוא סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בנסיבות העניין (ראו, מיני רבים: ע"פ 5832/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (22.8.2021); ע"פ 34074-12-24 עטאללה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.6.2025)). המקרה דנן אינו נמנה על מקרים חריגים אלה.

11. כפי שכבר צוין, המקרה שלפנינו מציג מקרה קיצון של ביצוע עבירות מין, מהחמורות והקשות שניתן להעלות על הדעת – שני אירועים נפרדים הכוללים מעשי אינוס על דרך מעשה סדום של ילד צעיר לימים, על ידי קרוב משפחה המתארח בביתו. אין צורך שנעמוד פעם נוספת בפירוט על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות מין בכלל, ועבירות מין בקטינים המבוצעות בתוך המשפחה בפרט. הדברים נאמרו והודגשו – ולאסוננו לא פעם ולא פעמיים (לחומרה היתרה המאפיינת עבירות מין בקטינים, ולהכרח להטיל ענישה משמעותית ומרתיעה, ראו, מבין רבים, ע"פ 7046/18 דרימן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.8.2021); ע"פ 3936/22 מדינת ישראל נ' בושמיץ, פסקה 15 (10.11.2022); ע"פ 111/24 מדינת ישראל נ' שרף, פסקה 20 (1.12.2024); ע"פ 2412/24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (26.3.2025) (להלן: ע"פ 2412/24); ע"פ 18020-09-24 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (30.10.2025). להתייחסות ממוקדת בעבירות המבוצעות על ידי דמות ממשפחתו של נפגע העבירה (המתלונן), תוך ניצול יחסי אמון הקיימים בין נפגע העבירה לבין הנאשם (המערער), ראו, מבין רבים, ע"פ 6160/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (18.7.2022); ע"פ 5815/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (31.5.2023); ע"פ 23582-12-24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (5.3.2025)). חומרה מובהקת זו מצדיקה בתורה ענישה קשה במיוחד, המעבירה מסר חד וברור לעבריין ולציבור בכללותו – ענישה שבמקרה הרגיל לא תעצור בשנות מאסר בודדות, אלא תגיע לכדי עונש מאסר כבד ומשמעותי.

12. במקרה שלפנינו, כפי שצוין בראשית הדברים, חומרת המעשים העולה מכתב האישום מזעזעת במיוחד. המערער, דודו של המתלונן, אשר היה בעת ביצוע המעשים חייל בן 23, ניצל את האמון המלא שנתנו בו ההורים, שהכניסו אותו בחפץ לב לביתם, ואת חולשתו ותמימותו של המתלונן, שהיה ילד רך בשנים, על מנת לפגוע במתלונן באופן קשה במיוחד, בכך שביצע בו מעשי סדום ברמת החומרה הגבוהה ביותר, וזאת בשני מועדים נפרדים. בכלל האמור, המערער לא חדל ממעשיו באירוע הראשון – למרות שהמתלונן ציין שכואב לו וביקש שהמערער יפסיק (האחרון בתגובה שם יד על פיו של המתלונן על מנת להשתיקו), וגם לאחר שהמתלונן ניסה להיחלץ מאחיזתו ללא הצלחה. ואם לא די

בכך, יומיים לאחר שהתרחשה הפגיעה הראשונה, כאשר המתלונן נותר בביתו מאחר שחש שלא בטוב בעקבותיה, ובמקום שהמערער יביע חרטה על מעשיו – הוא שב ופגע במתלונן בחדרו – וגם הפעם במעשה סדום אכזרי. בנסיבות העניין, ברי כי יש להשית על המערער ענישה חמורה מאוד, וזאת על מנת להמחיש את הגינוי והתיעוב החברתי שמעוררים מעשיו. בהתאם לכך, סבורני כי אין מקום להתערב לקולא במתחם שקבע בית המשפט קמא (9-13 שנות מאסר) – ואולי אף היה מקום להחמיר אותו במקצת, כך שהתחתית תעמוד על 10 שנות מאסר. מסקנה זו מתבקשת ממגוון שיקולים, ובהם, חומרתם הרבה של המעשים ואכזריותם, כפי שתוארו לעיל, אשר נעשו תוך ניצול יחסי הקרבה והאמון שרכשו המתלונן ומשפחתו למערער; גילו הצעיר במיוחד של המתלונן וכן פער הגילים המשמעותי הקיים בינו לבין המערער; והעובדה שהמעשים התבצעו בביתו ובחדרו של המתלונן, בשני אירועים נפרדים (ראו ע"פ 2412/24, בפסקאות 16-17 והאסמכתאות שם).

13. בהינתן האמור, הרי שהטעמים הפועלים לטובת המערער, אשר נבחנו כולם גם על ידי בית המשפט קמא, אינם יכולים להצדיק התערבות בעונש שהושת עליו. כך בהינתן שהטעמים הללו, ובהם: היעדר עבר פלילי; אי ביצוע עבירות נוספות במהלך השנים הרבות שחלפו; הודאתו במעשים בראשית הדרך; חלופה הזמן; ונכונותו להשתתף בהליכי שיקום – מתייחסים למיקום בתוך המתחם (ראו סעיף 40 לחוק העונשין), ואין בהם, בנסיבות המקרה, כדי להצדיק חריגה ממנו. ודוק, חלופה הזמן הוא אכן שיקול שיש לקחת בחשבון בעת גזירת עונשו של המערער, ובצדק בית המשפט קמא נתן את דעתו לכך. ואולם, אין מדובר בשיקול מכריע ואף אין להפריז בחשיבותו, משעה שחלופה הזמן מביצוע המעשים ועד הפתיחה בחקירה נבע מכך שהמתלונן שמר על הפגיעות שעבר בסוד. שהרי, "עבירות מין, המבוצעות בקטינים בתוך המשפחה, מאופיינות פעמים רבות בחלופה פרק זמן משמעותי בין מועד ביצוע המעשים לבין מועד הגשת התלונה, בשל הקושי העצום של הנפגע לחשוף את המעשים" (ע"פ 5167/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 32 (26.1.2023)). ראו גם: ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (5.6.2013); ע"פ 4146/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.6.2015)). על כן, אין בחלופה הזמן כדי להצדיק בנסיבות העניין סטייה לא ממתחם העונש שקבע בית המשפט קמא, ולא מהעונש הסופי שגזר, שהוא מדוד, שקול והולם.

14. בהמשך לכך, ובכל הנוגע לטענת המערער כי מיקומו ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, ולא בתחתיתו ממש, הינו מחמיר ביחס לעמדת המדינה שהוצגה בהליך בפני בית המשפט קמא, יצוין כי אומנם המדינה הסכימה בבית המשפט קמא כי יש למקם את המערער בתחתית המתחם, אך יחד עם זאת סברה המדינה כי יש לקבוע מתחם ענישה מחמיר בהרבה, העומד על 16 עד 20 שנות מאסר בפועל (ראו למשל בטיעוני המדינה לעונש בהליך בבית משפט קמא מיום 20.8.2023, עמ' 5). לפיכך, כפי שצינתי אך לאחרונה, פשיטא כי בהתבססו על עמדה זו, אין ביכולתו של המערער ליטול רכיב אחד – מיקום המערער בתחתית המתחם, ולהתעלם כליל מרכיב אחר – תחתית מתחם ענישה הגבוהה ב-7 שנים מתחתית המתחם אשר קבע בית המשפט קמא בפועל (ע"פ ג' 57199-03-25).

קראריה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (3.12.2025).

15. אם כן, עונש המאסר שהושת על המערער איננו מחמיר עמו יתר על המידה; ובוודאי איננו כזה המצדיק התערבות מצד ערכאת הערעור. רחוק מכך. אף עיון בפסיקה מלמד כי רמת הענישה המקובלת בעבירות מהסוג בו עסקינן היא לרוב ברמה דו-ספרתית (ראו והשוו: ע"פ 150/09 פלוני נ' מדינת ישראל (6.5.2010) (אישור עונש של 10 שנות מאסר שהושתו על המערער בגין עבירות מין בקטינות בנות משפחה); ע"פ 6098/17 פלוני נ' מדינת ישראל (24.7.2018) (אישור עונש של 10 שנות מאסר בגין עבירות מין שביצע המערער בביתו הקטינה); ע"פ 2359/17 פלוני נ' מדינת ישראל (18.8.2019) (אישור עונש של 16 שנות מאסר בגין עבירות מין שביצע סב בנכדתו הקטינה); ע"פ 4707/20 פלוני נ' מדינת ישראל (7.2.2022) (אישור עונש של 16.5 שנות מאסר בגין עבירות מין שביצע המערער בקטינה, בתה של בת זוגו); ע"פ 6074/22 פלוני נ' מדינת ישראל (13.3.2023) (דחיית ערעור על עונש של 7.5 שנות מאסר בגין מעשה אינוס שבוצע בקטין בן 11, בנו של חברו, תוך שהובהר כי אם היה מוגש ערעור העונש היה מוחמר לעונש דו-ספרתי); ע"פ 2412/24 (החמרת עונשו של המשיב ל-10.5 שנות בגין עבירות אינוס ומעשה מגונה קטינה, שהוריה חברים של המשיב, תוך שהובהר כי עונש זה אינו ממצה את הדין)). גם בהתאם למדיניות ענישה זו, ברי כי אין מקום להקל בעונשו של המערער.

16. טרם סיום, אבקש להתייחס בקצרה לטענת המערער לפיה לא היה מקום לשקול את שיקול הרתעת הרבים בעת גזירת עונשו בתוך המתחם. אין בידי לקבל גם טענה זו. כפי שנקבע בפסיקה זה מכבר, בעבירות מין הנעשות במשפחה קיים צורך משמעותי במיוחד במתן משקל לשיקול הרתעת הרבים - שיקול בו רשאי בית המשפט להתחשב במסגרת המיקום במתחם בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין. כך, הן מאחר שמדובר ב"עבירות של חדרי-חדרים, נגישות, קלות לביצוע וקשות לגילוי" (ע"פ 4802/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (29.1.2019)), והן בהינתן שעבירות אלה מתאפיינות בחשש אינהרנטי לאי דיווח מצד נפגעי העבירה. זאת, בין היתר, מאחר שנפגע העבירה נתון לשליטתו ולמרותו של הפוגע; בשל החשש מפני פגיעה במרקם המשפחתי או מפני חוסר אמון מצד בני המשפחה; ואף כתוצאה ממנגנוני ההדחקה המאפיינים עבירות אלה (ע"פ 420/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 73 (23.11.2009)). זאת ועוד, אף כשעבירות המין במשפחה נחשפות, הדבר מתאפיין לעיתים קרובות בדיווח מאוחר. כפי שהיטיב להסביר זאת השופט יצחק עמית:

הדיווח המאוחר נובע מהדינאמיקה המיוחדת המאפיינת עבירות אלו בהן הקורבן נתון במשך שנים לשליטתו ומרותו של מבצע המעשים. באופן טיפוסי, מבצע עבירות מין בקטינים במסגרת התא המשפחתי מציין בפני הקורבן כי יש לשמור את ביצוע המעשים בסוד ומאיים על הקורבן כי אם יגלה את הסוד תיגרם תוצאה קשה כלפי הקורבן, המשפחה והסובבים. לכך יש להוסיף שורה ארוכה של גורמים מעכבים שניתן לחלקם לשלוש קבוצות: גורמים פנימיים של הקורבן כמו תחושת אשמה, חוסר אונים, אידיאליזציה ויצירת ערך עצמי, הסתגלות, קושי לתת אמון באחרים, התקשרות רגשית לתוקף ומנגנוני

הדחקה. גורמים משפחתיים כמו נאמנות למשפחה, נורמות של ציות למבוגר, חשש מהרס המשפחה, אווירה של טאבו על נושאים מיניים, חשש מגינוי והאשמה משפחתיים. גורמים חברתיים כמו דחייה חברתית של הקורבנות על ידי החברה שתופסת אותם כחלשים או כאחראים למצבם הקורבני, סטיגמה חברתית על קורבנות תקיפה מינית, טאבו חברתי נגד חשיפת ניצול מיני של ילדים, וחוסר אמון בתהליך המשפטי וביעילותו. גורמים אלו ואחרים, מונעים מהקורבן להתלונן על ביצוע המעשים בסמוך לביצועם (ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 94 והאסמכתאות שם (20.10.2010)).

הידיעה כי הסיכויים לחשוף עבירות מין בקטינים המבוצעים בחשכת המשפחה נמוכים, וכי אף כשהמעשים זוכים לחשיפה הרי שהדבר עלול להיות במרחק שנים, משליכה באופן ישיר על הצורך בנקיטת מדיניות ענישה מחמירה שנועדה, בין היתר, להרתיע עבריינים פוטנציאליים אחרים (שם; ע"פ 2783/22 דאבוש נ' מדינת ישראל, פסקה 59 לפסק דינו של השופט דוד מינץ והאסמכתאות הרבות שם (12.5.2023); ראו בדומה: ע"פ 3792/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (11.11.2018)). ודוק, הקשר שבין הסתברות התפיסה הקיימת לבין חומרת הענישה הנדרשת אינו קשר לינארי פשוט, ואולם הטענה לפיה קיימת הצדקה מיוחדת, בראי האינטרס של הרתעת הרבים, להחמרה בענישה ביחס לעבירות שסיכויי התפיסה והעמדה לדין בגין נמוכים – עודנה עומדת (לסקירה של תובנות הניתוח הכלכלי של המשפט בהקשר זה ראו אלון הראל "משפט פלילי" הגישה הכלכלית למשפט 655-659 (עורך אוריאל פרוקצ'יה 2012)).

17. עוד מצאתי להדגיש כי למרות הזמן הרב שחלף מעת ניתן גזר דינו של בית המשפט קמא – ועל אף שהיה עליו לעשות כן באופן מיידי – המערער טרם שילם את הפיצוי למתלונן. אם המערער מצוי בקשיים כלכליים המונעים ממנו לשלם סכום זה, כפי שטען בא-כוחו בדיון שהתקיים לפנינו, עליו לכל הפחות לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ולבקש את פריסת התשלום (ראו סעיף 5 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995). לא ניתן לעבור לסדר היום על הימנעות המערער מלשלם למתלונן את הפיצוי בדרך של עשיית דין עצמי – והדבר בוודאי שאינו מועיל לתחינתו כי בית המשפט יקל בעונשו.

18. אל נשלה את עצמנו – למרבה הצער, כל ענישה אשר תושט על המערער, חמורה ככל שתהיה, לא תחזיר את הגלגל לאחור, ולא תרפא את פצעיו של המתלונן. ובכל זאת, מוטלת עלינו החובה לחזק את המתלונן בכך שלא נרחם על האכזר, והזכות להביע כלפיו הערכה על האומץ והתעוזה שנדרשו ממנו כדי לחשוף את אשר אירע. אנו מקווים שעתה, משעה שההליך המשפטי מגיע לסיומו, המתלונן יוכל להתמקד בעתידו ובמסע הריפוי שלו, וכי גבורתו ונכונותו לחשוף את שהתרחש, יהוו עבורו נקודת עוגן בעתיד.

19. סוף דבר: בהינתן האמור עד כה, אמליץ לחברי ולחברתי כי נדחה את הערעור, ונותר את עונש

המאסר שהושת על המערער על כנו. העבירות בהן הורשע המערער יתוקנו בהתאם לאמור בהערה שבפסקה 3 לעיל.

עופר גרוסקופף
שופט

השופט יחיאל כשר:

אני מסכים.

יחיאל כשר
שופט

השופטת רות רונן:

אני מסכימה.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט עופר גרוסקופף.

ניתן היום, כ"ח בכסלו התשפ"ו (18.12.2025).

רות רונן
שופטת

יחיאל כשר
שופט

עופר גרוסקופף
שופט